

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Declara?ia Platformei Na?ionale a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic privind situa?ia din Republica Moldova

Natalia ?eremet · Sunday, June 9th, 2019

AVÂND ÎN VEDERE evenimentele politice din Republica Moldova din ultima perioad?;

LUÂND ACT de Hot?rârile ?i Deciziile Cur?ii Constitu?ionale din 7, 8 ?i 9 iunie 2019,

LUÂND ACT de Hot?rârile Parlamentului Republicii Moldova din 8 ?i 9 iunie 2019;

CONSTATÂND divergen?e majore între frac?iunile parlamentare ale Partidului Democrat din Moldova (PDM) pe de o parte ?i Partidului Sociali?tilor din Republica Moldova (PSRM), Partidului Politic Platforma Demnitate ?i Adev?r (PPDA) ?i Partidului Ac?iune ?i Solidaritate (PAS), ultimele dou? constituind Blocul ACUM, pe de alt? parte;

APRECIIND drept necesare ?i pozitive declara?iile din 8 iunie 2019 ale for?elor de poli?ie ale Republicii Moldova privind garantarea men?inerii ordinii publice;

SUBLINIIND necesitatea respect?rii de c?tre toate for?ele politice, precum ?i Curtea Constitu?ional? ?i sistemul judec?toresc a legisla?iei, a principiilor democratice ?i ale statului de drept;

ACCENTUÂND rolul Cur?ii Constitu?ionale de garant al respect?rii Constitu?iei ?i rolul acesteia de contribuire la buna func?ionare a autorit??ilor publice, separarea puterilor în stat, echilibrul ?i controlul dintre aceste, de aplanare a disputelor politice, nu de acutizare a acestora;

AMINTIND despre calitatea de membru al Parteneriatului Estic ?i documentele semnate de Republica Moldova cu partenerii de dezvoltare;

PORNIND de la rolul important pe care îl are societatea civil? din Moldova în procesele de consolidare a statului de drept, dezvoltare social? ?i economic? durabil? a ??rii, precum ?i rolul Platformei Na?ionale a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic;

CONDAMNÂND abaterile evidente din ultimele zile de la textul ?i spiritul Constitu?iei ?i procedura Cur?ii Constitu?ionale;

Platforma Na?ional? a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic declar?:

Suntem consterna?i de modul în care a ac?ionat Curtea Constitu?ional? pe 7, 8 ?i 9 iunie 2019.

Curtea Constituțională a interpretat termenul de 3 luni de la care Președintele țării poate dizolva Parlamentul ca echivalând cu 90 de zile, deși orice termen exprimat în luni, potrivit regulii juridice generale, echivalează cu luna calendaristică. De facto, prin această interpretare, termenul în care Parlamentul poate vota legi și numi Guvernul a fost redus de la 9 iunie la 7 iunie 2019. Decizia Curții Constituționale a fost emisă spre sfârșitul zilei de lucru de 7 iunie 2019, adică chiar în ziua în care, potrivit Curții, a expirat acest termen. Curtea Constituțională fusese sesizată cu privire la această chestiune încă la 22 mai 2019 cu solicitarea ca sesizarea să fie examinată cu prioritate.

De asemenea, Curtea a interpretat dreptul Președintelui țării de dizolvare a Parlamentului drept obligație, fără să analizeze dacă au fost întrunite celelalte condiții impuse de Constituție (consultarea fracțiunilor parlamentare) pentru dizolvarea Parlamentului. Pe parcursul zilei de 8 iunie 2019, Curtea Constituțională a emis două hotărâri, declarând neconstituționale hotărârile Parlamentului de alegere a Președintelui Parlamentului și de nominalizare a Primului Ministru. Hotărârile au fost emise în mai puțin de o oră de la adoptarea actelor în cauză, care încă nu fuseseră semnate și publicate. Niciun judecător independent nu poate anula un act pe care nu îl are în fața sa. Mai mult, hotărârile Curții Constituționale din 8 iunie 2018 au fost adoptate fără audieri și fără consultarea autorităților, cerințe impuse chiar de Codul Jurisdicției Constituționale.

La 9 iunie 2019, la solicitarea PDM din 8 iunie 2019, Curtea Constituțională a suspendat Președintele țării din funcție, acordând dreptul ex-Primului Ministru, vice-președintelui PDM, Pavel Filip, să dizolve Parlamentul. Această Hotărâre a fost adoptată până la ora 10.30 dimineața, în lipsa autorităților și a autorilor sesizării, într-o ședință care a durat mai puțin de 5 minute. Ședința nu a fost anunțată din timp, precum nu se cunoștea nici despre depunerea acestei sesizări. Curtea Constituțională a suspendat Președintele țării, chiar dacă o solicitare oficială de dizolvare a Parlamentului nu a fost depusă la Președinție și nu există un refuz oficial în acest sens. Anterior, Președintele Igor Dodon a anunțat convocarea fracțiunilor parlamentare pentru 10 iunie 2019, pentru a discuta dizolvarea Parlamentului.

Comportamentul Curții Constituționale din 7, 8 și 9 iunie 2019 confirmă că aceasta și-a compromis rolul constituțional, acționând exclusiv în interesul unui partid politic. 17 ONG-uri și-au exprimat îngrijorarea privind independența Curții Constituționale încă în decembrie 2018, când trei persoane afiliate PDM au fost numiți judecători ai Curții Constituționale în mod netransparent.

În acest context, Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic:

1. Îndeamnă Curtea Constituțională să-și revizuiască urgent hotărârile adoptate în 7, 8 și 9 iunie 2019 și să revină în albia legalității. În scopul restabilirii încrederii în Curtea Constituțională și stabilizarea situației din țară, îndemnăm toți judecătorii constituționali să demisioneze;
2. Cheamă formațiunile politice din Moldova să respecte prevederile constituționale și să acționeze fără când uz doar de instrumentele juridice și legale, fără a destabiliza situația social-politică;
3. Cere instituțiilor Statului și tuturor funcționarilor publici să se ghideze și să acționeze numai în conformitate cu prevederile legale și să respecte atribuțiile lor, să nu admită ingerințe sau orice amestec ilegal în activitatea lor;
4. Face apel către cetățenii Republicii Moldova să dea dovadă de comportament calm, să renunțe la discursul de ură și instigare la violență, iar cei care doresc să protesteze, să o facă doar în mod pașnic;
5. Recunoaște ca fiind legitimă activitatea Parlamentului de legislatură a X-a, inclusiv din 8 iunie

- 2019, care are un mandat deplin pân? la validarea rezultatelor urm?toarelor alegeri parlamentare;
6. Solicit? conduc?torilor autorit??ilor publice centrale ?i locale, tuturor func?ionarilor ?i angaja?ilor publici recunoa?terea legitimit??ii Parlamentului de legislatura a X-a, a Guvernului investit la 8 iunie 2019 ?i colaborarea cu autorit??ile legal constituite ale Republicii Moldova în vederea bunei guvern?ri a ??rii, detensionarea situa?iei ?i respectarea voin?ei poporului exprimat? la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019;
  7. Solicit? partenerilor interna?ionali recunoa?terea legitimit??ii Parlamentului de legislatura a X-a, a Guvernului investit la 8 iunie 2019 ?i colaborarea cu autorit??ile legal constituite ale Republicii Moldova în vederea restabilirii dialogului politic din Moldova, detensionarea situa?iei ?i respectarea voin?ei poporului exprimat? la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019.

* Platforma Na?ionala a FSC din PaE include 86 de organiza?ii active din Republica Moldova din domenii precum: buna guvernare, drepturile omului, dezvoltare economica, mediu, energetica, tineret, politici sociale, syndicate si patronate, etc.

***

Declara?iile partenerilor interna?ionali privind situa?ia politic? din Moldova:

- **Uniunea European?**

(08/06/2019) *„Ca urmare a deciziilor adoptate de Parlament ?i în lumina evolu?iilor ulterioare, Uniunea European? face apel la calm ?i re?inere. Oficialii ale?i democrat trebuie s? g?seasc? o cale de dialog pentru Republica Moldova. Uniunea European? se a?teapt? ca Republica Moldova, ?ar? asociat? la UE, s? respecte statul de drept ?i s? garanteze democra?ia, în conformitate cu principiile de baz? ale Acordului nostru de Asociere.*

[Declara?ia integral? aici.](#)

(09/06/2019) *„Uniunea European? a luat act de deciziile luate ieri în Parlamentul Republicii Moldova, inclusiv de formarea coali?iei de guvernare. Uniunea European? este preg?tit? s? colaboreze cu Guvernul creat legitim ?i democratic, în baza angajamentelor reciproce fa?? implementarea reformelor ?i respectarea principiilor fundamentale stipulate în Acordul de Asociere.”*

[Declara?ia integral? aici.](#)

- **Ambasada Statelor Unite ale Americii**

(09/06/2019) *„Statele Unite invit? toate partidele din R. Moldova s? manifeste re?inere ?i s? convin? la un acord comun asupra unui viitor parcurs politic. Alegerile parlamentare din 24 februarie au fost competitive ?i au respectat drepturile fundamentale. Voin?a poporului moldovenesc exprimat? în acele alegeri trebuie respectat? f?r? amestec. Asigurarea unui viitor prosper ?i democratic pentru Moldova ?i cet??enii s?i este un obiectiv comun pe care Statele Unite vor continua s? îl sprijine.”*

[Declara?ia integral? aici.](#)

- **Consiliul European, Secretarul General Thorbjørn Jagland**

(09/06/2019) *„Suntem gata să ajutăm Moldova ca stat membru al Consiliului European și parte la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cu reformele necesare, inclusiv reforma sistemului judiciar și lupta împotriva corupției.”*

[Declarația integrală aici.](#)

- **NATO**

(09/06/2019) *„Liderii Republicii Moldova, aleși în mod democratic, trebuie să lucreze împreună pentru depășirea situației de criză. NATO își reafirmă sprijinul pentru Republica Moldova în vederea realizării reformelor în domeniul apărării și securizării instituțiilor.”*

[Declarația integrală aici.](#)

- **OSCE**

(09/06/2019) *„OSCE urmărește cu mare îngrijorare criza politică din Republica Moldova. Cetățenii Republicii Moldova au nevoie de o soluție politică la actuala criză, care să ofere și stabilitatea în parcursul ei european.”*

[Declarația integrală aici.](#)

- **Președintele României, Klaus Iohannis**

(09/06/2019) *„Stabilitatea Republicii Moldova este esențială pentru continuarea parcursului european al acestui stat, care s-a angajat să ducă la îndeplinire un amplu proces de reforme, inclusiv în ceea ce privește statul de drept și buna guvernare, în conformitate cu angajamentul său față de Uniunea Europeană, în baza Acordului de Asociere.”*

[Declarația integrală aici.](#)

- **Ambasada Rusiei în Republica Moldova**

(08/06/2019) *„Chemăm toate forțele politice responsabile din Republica Moldova să nu admită destabilizarea situației din țară. Susținem eforturile fracțiunilor parlamentare de formare a unei coaliții funcționale și de constituire a guvernului care ar fi capabil să asigure o pace civică solidă și o dezvoltare sigură a Republicii Moldova, în conformitate cu normele democratice unanim acceptate.”*

[Declarația integrală aici.](#)

(10/06/2019) *„Moscova salută formarea coaliției de guvernământ și a guvernului Republicii Moldova. Suntem orientați spre colaborarea cu autoritățile alese în mod democratic ale Republicii Moldova pentru a restabili relațiile reciproce avantajoase în diverse domenii, în conformitate cu prevederile Tratatului de prietenie și cooperare din 2001.”*

[Declara?ia integral? aici](#)

- **Ambasada Canadei în Republica Moldova**

(09/06/2019) „Canada urm?re?te îndeaproape ultimele evolu?ii politice din Republica Moldova. Am luat act, cu rezerve ?i îngrijorare, de hot?rârea judec?toreasc? care a dus la invalidarea noului Guvern de coali?ie, urmat? de suspendarea Pre?edintelui ?i decretul privind organizarea de noi alegeri parlamentare. Încuraj?m toate partidele ?i institu?iile politice din Republica Moldova s? se angajeze în dialog pentru a dep??i impasul actual. Orice rezolu?ie trebuie s? respecte standardele democratice interna?ionale, statul de drept ?i s? reflecte voin?a democratic? a poporului moldovenesc. Canada î?i reafirm? sprijinul pentru parcursul Moldovei c?tre integrare ?i reform? european?. Credem cu fermitate c? toate deciziile luate pentru a solu?iona situa?ia actual? ar trebui s? p?streze ?i s? promoveze aceste obiective importante.”

[Declara?ia integral? aici.](#)

- **Ministerul Afacerilor Externe al Ucrainei**

(09/06/2019) „Invit?m for?ele politice aflate la conducere în R. Moldova s? ac?ioneze conform cadrului legal, s? solu?ioneze litigiile prin intermediul dialogului politic, pentru a evita o lupt? pentru putere. Important pentru ?ar? ?i securitatea din regiune este prevenirea unor ingerin?e externe care vizeaz? implementarea scenariului rus de federalizare a ??rii.“

[Declara?ia integral? aici.](#)

- **Declara?ie comun? a Fran?ei, Germaniei, Regatului Unit al Marii Britanii, Poloniei ?i Suediei**

(10/06/2019) „Fran?a, Germania, Regatul Unit al Marii Britanii, Polonia ?i Suedia au urm?rit cu aten?ie evolu?iile recente din Republica Moldova. În urma alegerilor parlamentare, majoritatea parlamentar? aleas? în mod democratic a luat decizii importante, inclusiv ?i formarea unui Guvern. În acest moment de criz? constitu?ional?, vedem ?i sus?inem Parlamentul Republicii Moldova, ca reprezentant al poporului moldovean, ?i ca cel mai bun loc pentru a discuta toate chestiunile politice, inclusiv ?i cele controversate.”

[Declara?ia integral? aici](#)

- **Elve?ia**

(10/06/2019) „Parlamentul Republicii Moldova a decis sâmb?ta trecut? s? aleag? un nou vorbitor ?i s? formeze un nou guvern. Elve?ia a?teapt? cu ner?bdare continuarea punerii în aplicare a asisten?ei sale pentru cooperarea pentru dezvoltare. În urma celei mai recente evolu?ii politice, Elve?ia solicit? tuturor partidelor ?i institu?iilor politice s? se angajeze într-un dialog pa?nic pentru a rezolva această criz? politic?. Calmul ?i lini?tea vor prevala în beneficiul tuturor moldovenilor.”

[Declara?ia integral? aici](#)

- **Pre?edintele Comisiei Helsinki a Congresului american, Alcee L. Hastings**

(12/06/2019) *„Urm?resc evolu?iile din Moldova cu îngrijorare. Schimbarea obiectivului pentru c? una dintre p?r?i nu este de acord cu rezultatul unui acord nu reflect? angajamentul fa?? de democra?ie pe care ne a?tept?m s? îl vedem într-un stat participant la OSCE. Salut formarea unei coali?ii democratice legitime ?i a?tept cu ner?bdare s? sus?in aspira?iile euro-atlantice ale poporului moldovenesc”.*

[Declara?ia integral? aici](#)

This entry was posted on Sunday, June 9th, 2019 at 6:20 pm and is filed under [Nout??i](#). You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.